

HÉTFŐI HIRADÓ

FÜGGETLEN TÁRSADALMI LAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Deák Ferenc-utca 4.
Megjelenik minden hétfőn és ünnepnap után.

Felelős szerkesztő:
Longi A. István.

Előfizetési ára:
Egész évre, házhoz hordva 6 K. — Fél évre 3 K.
Negyed évre 1 K. 50 fillér.

Proletárok

*

A proletárok! De sokszor hangzik e kifejezés mostanában szerte ez országban s bizonyos, hogy a testi, mint szellemi proletáriátus nem ült oly nagy orgiát Magyarországon, mint éppen napjainkban, mikor már majd minden ember tud írni, olvasni s valamennyien ujságot olvasó, abból tanuló s mindent tudomásul vevő náció lettünk.

A szellemi intelligencia emelkedése nem javította meg hazánk gazdasági viszonyait, sőt ha kissé merészek vagyunk, még azt is állíthatjuk, hogy a kultúra s a népműveltség haladásával, az ujságok óriási elterjedésével s az olvasóközönségnek szinte hihetetlen gyors mérvben való emelkedésével anyagi helyzetünk még rosszabbodott s amennyiben a szellemi fejlődés s az intelligencia növekedésével az igények nagyobbodtak, de a kereset nem emelkedett abban az arányban. Sőt talán egyáltalában nem emelkedett. Megnőtt azonban az elsőrendű szükségletek ára s még a lefokozott igényeknek sem tud eleget tenni az a néposztály, melyet egy gyűjtőfogalom alá vonhatunk össze: a proletárok.

A szellemi proletarizmus igájába hajtotta még azokat is, akik a régi időben állásukhoz mért keresettel bírnak. Igen ám, de az a kereset, a mai felcsigázott igényeket kielégíteni nem képes s a kis kereset és nagy igény hovatovább odáig fejlesztette a dolgokat,

hogy a magyar középosztály adóságokba merült, amiből kiszabadulni a mai napig sem tudott, sőt a kisbirtokos, gentri osztályt teljesen az ingovány fenekére süllyesztette, amely ingovány hinárjai immár majd teljesen kipusztították ez érdemes, erős gerincű s az országnak virágát képező hasznos generációt.

Mindezek besoroztattak a proletárok immár hatalmas méretű táborába s napról napra mindinkább növekedik az, a szociálista tanok s azok követőinek legnagyobb épülésére.

Vajjon hová vezet ez az út? A vége beláthatatlan, amint kifürkészhetetlen kezdete is. De a perspektiva, mit élénkpe tár, szomorú, igen szomorú. Sivár jövődőt jósol az igazi magyar fajnak, mely immár, miként az ősmammut kiveszőben s sok a gyenge epigonok, kik a nemzetköziség mázával bevonják, tanulják azt a gyönyörű történelmet, mit az erős ősök hagytak reájuk örökül.

A proletárok tábora pedig napról-napra növekedik. Miként a tengerbe futó folyamok hordják a folyók, azok a patakok, azok a csermelyek vizét, hogy minduntalan növeljék annak amugy is mérhetetlen végtelenségét, éppenugy az egyes társadalmi osztályok, a létért vívott nehéz küzdelemben lassan-lassan, de annál biztosabban hullanak a proletarizmus karjai közé, melyeknek ölelő szorításától megszabadulni egykönnyen nem lehet. Aki beleszédült egyszer, soha többé, sem ő, sem utódai onnan kimenedni nem tudnak.

S hol a vég? A mindent fel-

forogató, orkánszerűleg elpusztító társadalmi forradalom, mely miként az anarchista tanok kívánják, mindent elpusztít, hogy a letarolt társadalom korhadts s ledöntött oszlopain építsen fel egy új, egészségesebb, maradandóbb, biztosabb jövőt rendelő új társadalmat.

Hogy mikor jó el ennek az ideje, nem tudjuk. De már halljuk azt a mélységből kitörő földalatti morajt, mely a vulkanikus kitörések előfutárja. A mindennapi élet khaosából már kihallatszik azok jajkiáltása, kik az egyenlőtlen küzdelmet nem bírják s kik vonaglanak a fájdalomtól, amit az élet nehéz béklyói raktak testükre.

Most még csak morajlik, hogy azután düböröggjön, míg végül az erupció elérkezik s maga alá temeti ezt az elkorhadts, proletárok-ból telített, a végre már régen megérett egészségtelen társadalmat.

A bűnös Erdély.

*

Kolozsvár, augusztus 22.

A m. kir. statisztikai hivatal most közzétett munkája Magyarország bűnügyi viszonyairól nem a legjobb színben tünteti fel Erdélyt. Kitűnik a kimutatásból, hogy az erdélyi megyékben követtek el az 1904-től 1908-ig terjedő időben legtöbb büntetendő cselekvényt.

Legkevesebb az elitelés, akár az általános kriminalitást, akár a bűncselekmények egyes csoportjait vesszük, a Duna jobbpartján, melyet a Duna—Tisza köze követ, míg legmagasabb arány számmal a Királyhágon túl s a Tasza jobbpartán találkozunk.

A vármegyei s a vásosi törvényhatóságokat tekintve, az összkriminalitástille-

Halló!

„ERZSÉBET“

Halló!

gőz- és kádfürdő Kis-Szamos-u. 1. — Telefon: 393.

tőleg a következők képviselik a maximumot:

100.000 lélekre jutott elitelt Liptó-megyében 1350·8, Fogarasban 1192·8, Abauj-Tornamegyében 1138·8, Csikmegyében 1120·5, Hunyadmegyében 1079·5, Kassa városában 1371·8, Nagyváradon 1330·5, Szatmárnémetiben 1142·8, Kolozsváron 1097·8, Marosvásárhelyen 1086·5.

A minimumot ellenben a következő törvényhatóságokban találjuk:

100.000 lélekre jutott elitelt Vasmegyében 443·3, Bács-Bodrogban 471, Trencsénben 475·3 Mosonban 480·5, Csongrádban 495·3, Hódmezővásárhelyen 399·8, Zomborban 528, Selmec- és Bélabányán 595, Komáromban 606·3, Budapesten 615·5.

Erdélynek eme szomorú elsősége úgy látszik a nemzetiségi viszonyokban gyökerezik. De eltekintve ettől, bizónyára az is sokat nyom a mérlegen, hogy ami szűkebb hazánk legszegényebb országrész, már pedig a bűnözések száma a lakosság gazdagságával fordított viszonyban áll.

Elvitázhatalan, hogy a bűnözésben a faji jelleg is erősen visszatükröződik. Legnagyobb a kriminalitás az oláhoknál, a kik társadalmilag, gazdaságilag és kulturailag legelmaradottabbak s akiknél ezen körülmények folytán az erkölcsi viszonyok a leglazábbak. A tótoknál is magas a kriminalitás s ugyancsak a magyarság közt is erős a bűnözés, ami sok tekintetben heves, tüzes és lobbanékony természetűnek a következménye. Feltűnően kedvezően alakul a bűnözés aránya a ruthének-nél, ami főként a férfiak erős kivándorlása fejt meg, eltávozik tehát az az elem, amely elsősorban jön számba a bűncselekmények elkövetésénél. Legjobb állapotokat találunk azonban a németség körében, amit e nemzetiségnek faji jellege, kedvező gazdasági helyzete s vallásos élettel párosult elég magas műveltsége kellően megmagyaráz.

Sorozás.

*

Csalódnak, akik azt hiszik, hogy a régi „verbung“ már kiment divatból. Megvan az még ma is, csak hogy kissé átalakult, hogy ne mondjuk: deformálódott. A hadsereg szervezetének átváltozásával megszűntek ugyan a régi toborzó táncok. Nem járják már pirossipkás, fringás deli huszárok faluhosszat a csalogató verbunkot.

Am ha ilyenkor sorozás idején valamelyik faluba vetődünk, meggyőződhetünk arról, hogy ez a régi szokás még mindig divik.

Amint megkapják a császár meghívóját, a parasztleányok tanácskozássra

gyűlnek össze, természetesen a falu korcsmájában. A tanácskozás abból áll, hogy előre nagyokat isznak a keserves katonai életre. Előkerül a fuvózenekar és annak rémesen nyikorgó hangjai mellett a falu diszei hol bus, hol meg vidám ujoncokat énekelnek.

Mind nagylegények ezek ilyenkor. A legszálásabbjától le egészen a katonamértéket meg nem ütőig. A csenevész, horpadt mellű hadköteles csak úgy mulat, mint a duzzadó izmu, bikamellű „tauglich ohne Gebrechen.“

Némelyik egyáltalán nem képes elviselni és gyakran megesisik, hogy az „untauglich“ elemésztí magát nagy szegényében. Mikor összegyűlnek a besorozottak az obligát csinált virággal kalapjuk mellett és felhangzik a régi nóta:

Maradt itthon kettő-három nyomorult,
Rátok lányok még az ég is beborult.

akkor az érzékenyebb lelkű visszautasított legény valami ócska, rozsdás pisztollyal véget vet a szomorú, senkinek sem kellő életének.

Annál vigabban vannak azok, akiknek számára már készítik a komiszrubát, meg a bakancsot. Ezekkel nem lehet birni a sorozás után. Vigadnak, meg sirva-vigadnak: mindenesetre rémeseket isznak és állandó mámorukból csak az első káplári pofon jőzanitja ki őket. Ez a pofon pedig okvetlenül bekövetkezik. Még jó, ha nem az első napon. Akkor legalább egy nap anélkül mult el.

Harth doctor Ehrlich professor- nál.

Gyógyítások a 606-tal.

*

Dr. Harth Albert kiváló kolozsvári gyermek-doctor az elmúlt hetekben látogatást tett Ehrlich professor frankfurti laboratóriumában. Harth az ottani tapasztalatokat a következőleg mondta el munkatársunknak:

Körutam alkalmával Berlinben a Wirchoff kórházban az ott Wechselmann által Ehrlich 606. sz. praeparatummal beoltott vérbajos egyéneket, férfiakat, nőket megnéztem és kivétel nélkül hihetetlen gyors javulást, gyógyulást láttam.

A betegek egy pár nap alatt gyógyoltan hagyják el a fenti kórházat. Innen Frankfurtba mentem Ehrlich tanárnál tisztelegtem, ki szívesen fogadott; és

kérésre több adag gyógyszert bocsátott rendelkezésemre. A gyógyszernek vegyítését, oltásra készítését Dr. Hata japán orvos személyesen tanított meg engem egy pár idegen országból odajött kollégával együtt. Dr. Hata egy 40 év körüli kedves, igen okos orvos, ki elmondotta összes eddigi állatkísérleteit; azokat a sok praeparatumokat, míg a mostanihoz jutott, melynek eddigi gyógyeredménye az, hogy láttak hat hónapos eseteket és vérbajt okozó bacillusok nem tértek vissza. — Igen érdekesen mutat be egy lefényképezett tyukot, a mit beoltott a vérbaj bacillusával, a tyuk rövidesen beteg lett, felborzolt tollakkal szomoruan fekszik; másnap a 606-tos ellenszerrel lett beoltva és 24 óra alatt a tyuk megint vig és eleven volt, meggyógyult. Úgy van ez az egerekkel, nyulakkal, mojmokkal.

Az így elért eredmények révén mentek át az emberekre és most folynak az egész világon a kísérletek, eddig messés gyors eredménnyel. — Várják a kísérletek eredményét és ezek összegezése után fog kiderülni az, hogy vajjon a gyógyhatás csak időleges, vagy állandó-e? Magam részéről egyelőre gyermekeket oltok, kik ártatlanul jutottak a vérbajhoz; később, a mint ígéretet bírok, több anyag lesz rendelkezésre, akkor oltok felnőtteket is. Megjegyezni kívánom, hogy a régi, kipróbált eddigi módszereket az új mellett Berlinbe is használják. És kell is használni, hiszen az ujjal még csak kísérletezünk.

Harth doktor 32 dubust hozott magával a híres 606-ból. Mihelyt alkalmas helyiségre talál, megkezdí azokkal a gyógyítást s hogy milyen eredményt fog elérni, azt a közel jövő fogja megmutatni.

A város gyomra.

Veszedelem a dinye.

*

Már többször megemlítettük azokat a bajokat, amelyek Kolozsvár élelmészésénél egy kevés körültekintéssel tapasztalhatók. A legnagyobb baj mindenesetre a drágaság, azután következik a hamisítás és végül mindezeknek a betetőzéseül itt van a piszok is. Nem szabad pessimistáknak lennünk és semmi esetre sem okos

Ruhát mégis csak a **CZYK** cég fest, tisztít legjobban

Telefon 556.

Gyár: Kolozsvár, Dézsma-utca 5.

Telefon 556.

dolog azzal lármázni, hogy mindez csak Kolozsvárt van meg.

Mert sehogyan sem lehet megérteni, hogy miért is nem tesz valamit a kolozsvári rendőrség is a piac lehetetlen állapotainak a megszüntetésére. A kolozsvári sajtó már esztendőök óta minden nyáron követeli ezeknek a bajoknak az orvoslását és minden esztendőben éppen csak hogy valami szemfényvesztés történik. Ezen a nyáron azt kellett hinni, hogy a rendőrség mégis csak erélyesebb lesz, mert nemcsak más városok példája, hanem mindenféle járványok veszedelme is sürgetően parancsolta a legkiméletlenebb erélyességet.

Most kellene pedig sürgősen cselekedni, most, mikor a régi veszedelmekhez még egy új baj is járult. Eddig a kolozsvári piacon félelmes volt a kofagorombaság, az ősi és úgy látszik teljesen meghonosodott piszok, a vízzel feleresztett, a csufosan meghamisított vaj, turó. Ezt az eléggé hosszú és mindenképen ijesztő listát méltó módon betetőzi az egészségre ártalmas dinye. Ebben az esztendőben olyan időjárás volt, amely sehogyan sem kedvezett a dinyeérésnek. A dinyék külsőleg teljesen érettnak látszanak és mégis egészségtelenek, élvezhetetlenek. A idei dinyetermés kész veszedelem, mivel a rendetlen időjárás, a sok korai esőzés miatt a dinyék cukortartalma alig üti meg a minimumot. Az ilyen dinye élvezése biztos betegség, hirtelen fellépő heveny gyomormegbetegedés, amely komolyabb és veszedelmesebb betegségekre is vezethet és amint tudjuk, Kolozsvárt a tifusz mindig nagy veszedelem.

Ezt a veszedelmet el kell fordítani a városról. A főorvosi hivatalnak ez módjában áll. Orvosilag meg kell vizsgáltatni a nap-nap után Kolozsvárra érkező dinyeszállítmányokat és ha a dinyéknek nagyobb része élvezhetetlen, egyszerűen el kell tiltani a dinyeárusítást.

Hála.

Egy ember a délutáni álmát aludta a diványon s álmában lefordult róla. Mikor föltápáskodott, így fohászzkodott:

— Oh Istenem, milyen szerencsém van nekem, ha most tíz méterrel lejjebb esem, biztosan kitörök a nyakam.

A házaselet.

— Jaj maga szerencsétlen, miért van bekötve a feje?

— Ráléptem a feleségem — tyukszemére!

♣ kasszatünder halálvágya.

Lőtt, de nem talált.

*

Ez nem afféle nyári szenzáció, aminőt most a vidéki lapok százával termelnek. Abban hasonlatos csak e szenzációkhoz, hogy nincs benne név és ezért örömmel szolgálhat más vidéki lapok unatkozó szerkesztőségeinek, mert az ilyen események nagyszerűen — lokalizálódnak. A mi esetünk tényleg megtörtént tegnapelőtt Kolozsvárt egy Deák Ferencz-utcai kávéházban, ahol a fásult nyári mulatozás unalmas csöndjét egy lövés zaja verte föl. Egész Kolozsváron nincs annyi por, mint amennyit ez a lövés fölzávart. Mert a lövés úgy dördült el, hogy rendőri néven öngyilkossági kísérletnek neveznék, riporteri címzéssel pedig sikertelen öngyilkossági kísérlet, vagy életuntságból a halálba és vissza volna a címe. A revolver, melyből a lövés történt, a kávéház kasszatünderének kezében füstölgött mosolyogva, míg a kilőtt golyó a falból nevetett le rá. Ezt előre kellett bocátani a fölízgatott kedélyek megnyugtására. — Egyébként úgy történt a dolog, hogy a kassza koronázatlan királynője, aki mindössze és egész komolyan csak 25 éves, este nagy mulatás után elhatározta, hogy megunja az életét. És megunta. Mámoros fejjel vonult vissza a szobájába, hanyatt feküdt az ágyon, egy revolverből a plafonba lőtt és várta a Halált. A Halál nem jött, ellenben a lövés zajára berohant a fiatalság és egy kis rémület után örömmel konstátálta, hogy a plafonon kívül másnak nem esett baja. A kasszatünder pedig kijelentette:

— Nem voltam szerelmes, hanem meguntam már ezt az utálatos életet.

A bus nőt azután megnyugtatták és fölvidították, úgy, hogy letette a revolvert és letett a halál gondolatáról. A szenzáció elmúlt és vége lett a komédiának.

A fölszarvazott férj.

Egy érdekes válópör vége.

Mikor egy férj nem tud bizonyítani.

A keserves 480 korona.

— Saját tudósítónktól. —

*

A kolozsvári törvényszékhez most érkezett át a kir. tábla egy ítélete, mely évi 480 korona nőtartásdíj fizetésére kötelez egy férjet, akit a felesége — egy csinos, barna, parázsszemű asszonyka — míg együtt éltek, annyira fölszarvazott, hogy a szegény férj vasárnaponként alig fért be vele a korcsmaajtón.

Az érdekes és nem minden pikantéria nélkül való eset törtérete a következő:

P. K. kolozsvári iparos 1906-ban, elhunyt nőttestvérétől körülbelül ötezer korona értékű vagyont örökölt. Az eddig józanéletű, szorgalmas munkásember esztét a váratlan örökség annyira megzavarta, hogy foglalkozását abban hagyta s egész idejét a korcsmákban dőszölve töltötte. A családját — feleségét és két kis gyermekét — elhanyagolta és csak a mulatozásnak élt. A felesége eleinte mindent elkövetett, hogy férjét visszatérítse a helyes útra, de mikor látta, hogy fáradozása hiába való — mással kárpótolta magát s csakhamar az egész utca tudta, hogy a szép fiatal, parázsszemű asszony is a tilosba jár.

Egy este a férj a szokottnál jóval korábban ment haza; a váratlan hazakerkezés az asszonyt olyan helyzetben találta, amelyből a férj meggyőződhetett, hogy a menyecske fölszarvazta. Az udvarló ugyan megugrott s a férj még ma se tudja, hogy ki volt, de azért az asszonyt elzavarta a háztól s válópört indított ellene. A tárgyaláson azonban a menyecske tagadásával szemben a férj nem tudott bizonyítani semmit s mivel az asszonyt visszavenni nem volt hajlandó, a bíróság elmarasztalta a férjet 480 kor. évi nőtartásdíj megfizetésében, amelyet most a királyi tábla is jóváhagyott.

P. K. a megcsalt, fölszarvazott férj pedig esténként most azon tűnődik a szomszédokkal, hogyan lehetséges az, hogy a törvény ő vele tartasson el egy asszonyt, akit tulajdonképpen más szokott tartani a karjai között...

A Rákóczi-kerti (sétatéri) kioszkban

Minden délután 3 órától 5 óráig
czigányzene s 5 órától esti II óráig katonazene fogja szórakoztatni a közönséget.

Friss ételek és kitűnő italok kaphatók!
Pontos kiszolgálás!

A sétatéri kioszk a legkellemesebb szórakozó helye a közönségnek.
Számos látogatást kér: **A BÉRLŐ.**

Jelenet a POF-UTCÁBAN.

Hogyan fényképeznek Kolozsvárt.

Cukorkagyáros a fényképésznél

*

Hogy melyik a Pof-utca? A Wesselényi-utca kérem. Azért Pof-utca a Wesselényi-utca, mert ott állandóan pofozkodnak az emberek. Hol kapnak, hol adnak. A napokban a Fuksz borbélyüzlet személyzete pofozkodott a nyílt utcán. Rögtön más is kedvet kapott. Lejebb egy kereskedő vert képen egy alkalmatlan vigéct s a napokban aztán megtörtént a hét harmadik pofon-esete is. Itt már egy egész közpofozásról van szó, aminek színhelye Ferenczi és társa cég fényképészeti műterme, hol most az egyszer a lelkes fényképész ur egész modernül, tenyerével akart felvételt csinálni.

Az eset a következő: Egy uriaszony l. S.-né felvételeket csináltatott Ferenczi-éknél. A képet rossznak találta, s felháborodását nyomban ki is fejezte a fényképésznél. A fényképész természetesen, cigány módra vette a lovát, illetve az üzlet renuméját s hasonló gorombasággal felelt a zugolódnak. Sőt, ajtót mutatott neki. A megsértett uriaszony, véletlenül utjába találta testvérét, Tő... a cukorkagyáros, akinek elmondta az esetét. A cukorkagyáros rohant elégtételt venni. Ment s kérdőre vonta a sértegető fényképészt. A fényképész ránézett a Góliáthszerű emberre, egy pillanatig gondolkodott s a másikkban már válasz helyett Tő. ur kövér fülén lógott.

A ráncigált fülek ropogtak. A cukorkagyáros rugott, pofozott és ordított, mert saját füleit huzzák, a fényképész is ordított, az asszony is ordított s hogy mind ordítottak, az utca megtelt bámulókkal. Rendőrök is jöttek, akik aztán szétválasztották a hangos nézeteltérőket.

A különös módon fényképező s füleket szerető fényképész ellen, mint értesültünk, a cukorkagyáros megtette a feljelentést a bíróságnál.

**A híres „PILSENI“ sör
egyetlen forrása a
Pferschy - vendéglő,
Deák Ferenc-utca.**

Kitűnő házilag kezelt konyha és valódi
fajborok.

HÉTFŐI HIRADÓ LEGFRISSEBB HIREI.

Az élelmiszerek piaci vizsgálata.

Igen sokszor és elsőnek irtunk a piacunk nagyban elharapódzott mizériáiról és ugyanannyiszor sürgettük a piac gyakori hatósági vizsgálatát is. Erre most a belügyminiszter egy erélyes hangú rendeletben utasítja az ország összes törvényhatóságait s felhívta azokat, hogy a rendelet haladéktalanul és a legnagyobb szigorral végrehajtsák és hogy ne csupán az elárúsításra kerülő élelmiszereket és italokat, hanem az élelmi piacok tisztaságát is gyakori vizsgálat tárgyává tegyék. Igazán ideje volt már, hogy a kormány is belássa a piacok gyakori vizsgálatának szükségességét, mert a piac igen sok betegségnek volt a melegágya, amelytől végre-valahára a közönséget meg kell szabadítani.

Egy szállodás csődje Temesváron. Temesvár legnagyobb szállodájának, a Koronaherceg-szállónak bérelője ellen a törvényszék ma megnyitotta a csődöt. A csődöt egy bécsi cég kérelmére rendelték el s a passzívák háromszázharmincezer koronát tesznek ki. Az eddigi bérelő, Szálasi Alajos, két év óta birta bérben a várostól a szállodát, amely októbertől kezdve új bérelő kezébe megy át.

Új százkoronás bankjegyek. A magy. kir. pénzügyminiszternek a hivatalos lapban közölt rendelete szerint az osztrákmagyar bank 1902. évi január 2-áról keltezett 100 koronára szóló bankjegyeit bevonják és 1910. évi január 2-áról keltezett új százkoronásokat bocsátanak ki. Az új százasok kibocsátását augusztus 22-én kezdik meg. Az új százas, nem mint a mostani rózsaszín alapon zöldhasu, hanem tarka alapnyomattal kékszinű lesz. Ugy a magyar, mint a német oldalon ugyanazok a képek lesznek, míg most a magyar szövegű oldal más ábrázolt, mint a német. Az új százkoronások hivatalos leírása a következő:

Az osztrák-magyar bank 1910. évi jan. 2-áról keltezett 100 koronára szóló jegyeinek rétalakja 163 milliméter széles és 108 milliméter magas, vízjegynélküli papíron vannak nyomtatva, az egyik oldalon magyar, a másikon német szöveggel.

A tüdővész pusztítása. A belügyminiszter jelentése szerint a magyar birodalomban 1910 január havában gümőkórban elhalt 5874 egyén. Országgrész, illetőleg törvényhatóság szerint csoportosítva ezen halálesetek a következőképp oszoltak meg: Királyhágón innen. Alsó-Fehér 67; B.-Naszód 19; Brassó 11; Csik 40; Fogaras 18; Háromszék 32; Hunyad 85; K.-Küküllő 32; Kolozs 67; Kolozsvár 17; Maros-Torda 54; Maros-Vásárhely 7; N.-Küküllő

41; Szeben 34; Sz.-Doboka 77; T.-Ara-nyos 54; Udvarhely 25. Összesen 680.

A névmagyarosítás reformja. A belügyminiszter legközelebbi rendeletét bocsát ki, melynek az a célja, hogy a névmagyarosítást még egyszerűbbé és költségmentessé tegye. Eddigélé tudvalevőleg koronás bélyeget kellett a kérvényre ragasztani. A folyamodónak ezenkívül keresztlevelet, erkölcsi és illetőségi bizonyítványt kellett mellékelni. Ez okmányok beszerzése nem csak költséges, de idővesztést is okoz és azért sokan nem folyamodtak a névmagyarosításért, noha szívesen magyarosították volna a nevüket. Mindezeket könnyítendő, a miniszter úgy akar intézkedni, hogy teljesen költségmentes legyen az eljárás és a keresztlevelen kívül más okmányt ne kelljen mellékelni. A kérvényező erkölcsi életéről és illetőségéről majd hivatalosan szereznek információt a miniszteriumban a kérvényben felsorolandó adatok alapján.

Gyengék erősödnek. Soványak hiznak. Kaukázusi Kefir-tej. Gyengéknek, gyomorbetegnek, lábbadozóknak stb. orvosok ajánlják.

Kellemes, üdítő és könnyen emészthető ital.

Kapható minden jobb kávéházban és cukrászdában.

Készíti a „Rózsa“-drogéria Kolozsvár, Mátyás király-tér 13.

SZINHÁZ.

Csütörtökön este avatták fel a kolozsvári nyári arénát. — A megnyitás, a formáságok igénybevételével, egy szolidnak nevezhető ünnep keretében folyt le. Erkel nyitánya után, Körmendi Kálmán szavalta el igen hatásosan a prologust, melyet a színház összes tagjainak Hymnusa követett.

Szépen sikerült Herczegnek, az új színház megnyitása alkalmával irt „Színházavatás“ című darabja, melyben Janovics Jenő igazgató köszöntötte a rég elhalt magyar színészek személyeiket helyettesítő tagokat.

Színre került Gül baba és az Aranylakodalom egy-egy felvonása, a benne szereplők sikeres játékaival.

A hét szerdáján fog színre kerülni, mint újdonság, Kuhn Ernő kolozsvári író három felvonásos énekes bohózatja a: *Három özvegy.*

Három özvegy már előre is jelentős sikert jósol a szerzőnek. Meséje tele van mindazon kellékekkel, melyek egy sikerre számító bohózatához szükségesek. Van benne ötlet, humor, szellemes szójáték, melyek bizonyára nem fogják untatni a közönséget.

Kuhn Ernő fiatal ember. A *Három özvegy* első darabja s hogy milyen sikerrel került ki a tolla alól, már az is bizonyít-

J. C. Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy az Óvárban a Mátyás kir.-utca 4. sz. alatti

**„Royal“-kávéházat
átvettem és átalakítottam.**

Midőn még a n. é. közönséget, valamint jóbarátaimat, ismerőseimet figyelmes kiszolgálásomról biztosítom, magamat szives jóindulatukba és pártfogásukba ajánlom. Kitűnő tisztelettel:

Simon J., tulajdonos.

ja, hogy a kolozsvári nemzeti színház mindjárt elfogadta és szívesen iktatta be eredeti bemutatói közé.

A *Három özvegy* meséjét érdekessé teszi három kikapós természetű, szerelmi kalandokra vágyó asszony, akik flörtjeik színhelyétől egy tengerparti fürdőt választanak ki. A kalandból bonyodalom származik, mert a három asszony férje szintén azon a fürdőn próbál kalandra szertenni.

A mese nem nélkülöz egy kis pikantiériát se, ami valószínű, hogy telt házat fog csinálni.

A *Három özvegy* két estén, szerdán és csütörtökön fog színre kerülni.

Heti műsor

Az új nyári színházban:

Hétfő: Asszonyregiment. (Esti előadás félárakkal).

Kedd: Elvált asszony. (Fehér Olga vendégszínhelyével).

Szerda: Három özvegy. (Ujdonság 1-ször).

Csütörtök: Három özvegy. (2-ször).

Péntek: A tavasz. (Esti előadás félhelyárakkal. Bernát Margith, Mészáros Aranka, Pongrácz Matild, Mátrai Kálmán utolsó föllépése).

Szombat: Gyurkovics leányok. (Hegedűs Szerafin, Kiss Mariska, Fehér Gyula, Kardos Andor utolsó föllépése.)

Vasárnap: d. u. Piros Bugyeláris. (Félhelyárakkal). — este: Dollár királynő. (Rendes helyárakkal).

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Legelegánsabb és divatosabb férfi ruhák SÁMSON MANÓ angol divat-szabónál készülnek Mátyás király-tér.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

IRODALOM.

A *Nyugat Ignótus, Osvát* Ernő és *Fenyő Miksa* egyetlen modern magyar szépirodalmi és kritikai szemléjének augusztus 15-én megjelent száma feltűnő keltő kiállításban és igen érdekes tartalommal jelent meg. A *Nyugat* főmunkatársai: *Ady Endre, Ambrus Zoltán, Babits Mihály és Móricz Zsigmond.*

A *Nyugat* augusztus 15-én megjelent számának tartalma: *Ambrus Zoltán: Utazás egy cukrosbolt körül II. (Befejező közlemény.) — Ady Endre: Vers. — Tóth Wanda: Az üvegfal. (Novella). — Ignótus: Ferencz József. — Jász Dezső: Vaszerics Péter. (Novella) — Hatvany Lajos: Egy uri hölgyhöz. — Ignótus: Jegyzetek. (Musset Mlle. Beulemans.) Figyelő: Mikszáth-odoma, oszt' még valami. (Karinthy Frigyes). — Katona Lajos (Laczkó Géza). — Ady Endre utolsó könyve (Oláh Gábor). — Két Petőfi-fordítás (Hatvany Lajos). A *Nyugat* előfizetési ára: egész évre 20—kor. félévre 10—kor. Szerkesztőség és kiadóhivatal: V. Mérleg utca 9.*

A *„Renaissance“* most megjelent száma újabb bizonyossága annak a fontos kulturális törekvésnek, melylyel a szerkesztők a magyar intelligenciát a radikális és modern eszme-áramlatokkal megismertetni iparkodnak. Az értékes folyóiratnak, mely kéthetenként jelenik meg, majdnem minden eddigi száma egy-egy szenzáció volt s ez a mostani füzet is igazi irodalmi esemény. Elég végig futni gazdag tartalmát,

melynek változatossága és kultur-értéke minden más hasonló vállalat mellett első helyet biztosít a „Renaissance“-nak.

A HÉT.

A két legutolsó, elmúlt esztendő legszomorubb statisztikáját írjuk ide. Két esztendő alatt, míg tűz és víz, betegség és kivándorlás tizedelték ennek a szerencsétlen országnak lakosságát, huszonnyolcezerrel többen dobták el maguktól az életet. Rettenetes szám. Egy egész kis város népe. Egy hadseregé. Az ő számukra már hiába ragyog künn az augusztusi ég opálos azurja. Önként hagytak itt mindent. Káprázatos tavaszi napokat, májusi alkonyatok mámoros, illatos, szerelmes pompáját. Mindent. Amiért mi élünk, nevetünk, sírunk, küzdünk, irigykedünk és keresztül-gázolunk másokon. Kultúra, álmok, a jövő színes és csodálatos perspektívájának problémái nélkülük jutnak diadalra; hisz annyi szépség, annyi szín és mámor van ebben a szomorú és nehéz életben, hogy esztendők keserőségeért, fájdalomáért és fárasztó harcáért kárpótolhat bennünk egy nap, egy óra, egy perc, amelyben az élet egy új, ismeretlen szépségére bukkanunk. Igen, ezért érdemes élni, átvergődni sugártalan, felhős napokon és évek hosszú során. Amikor először lombosodnak a fák, mikor egy hideg és szomorú tél után először simogat bennünket a langyos, áldott tavaszi napsugár s eszünkbe jut egy-egy halálraszánt, keserű pillanatunk — s kinek nem voltak ilyen pillanatai? — mikor már mindennel le akartunk számolni, gunyosan mosolygunk a saját ostobaságunk fölött, a mely egy keserű percnél az egész életet, minden szint és mámort akarta zsákmányul dobni.

A Hunwald Gyula főtéri üveg-árak nagyraktárában valóban a legolcsóbb árban lehet most vásárolni, mert a nagymennyiségben felhalmozott üveg- és porcelláneműeket a lehető legolcsóbb árban kell eladja, mivel e hét végén Kossuth Lajos-utcai újonnan berendezett üzletébe költözik át.

Lapkiadó: a Szerkesztőség.

NYILTTÉR.*

A „Kolozsvári Hírlap“ augusztus 19-ki számában, egy minden igazságot nélkülöző cikk jelent meg személyemről. Hogy engem Jakab Herman és Jakab Móricz ismert alakok orozva megtámadtak és inzultáltak, az tény, de hazugság az, hogy én Jakabéknak 20 koronával tartozom, mert én már mintegy öt éve, árverésen részt se vettem, csak a zálogházban, hol budapesti ékszerészek is megfordulnak. Jakabék ismert viselkedéséről azt hiszem nem kell, hogy sok ismertetést nyújtsak. És éppen ezért a támadásokért megtettem a bűnvádi feljelentést. A munkapárt hivatalos lapja ezentul pedig keresse máshol a szenzációkat.

Kolozsvár, 1910. aug. 22.

Weisz Jakab.

* Ezen rovatban közölteért, nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Erdélyrészi

Szállítási Vállalat

Schwartz és Társa

Kolozsvárt,

Vasuti-iroda: Vasut-utca 4. szám.

Telefon 369.

Városi-iroda: Deák Ferencz-u. 25.

Telefon 351.

Elvállal minden e szakmába vágó fuvarozást, teher, gyors és podgyász szállítást és a monarchia minden részébe való továbbításokat. — Butorcsomagolást

költözködések helyben és vidéken ruganyos

társzekereken, új és esetről esetre **desinficiált**

butorszállító-kocsikkal.

Áruk beraktározását és külföldi küldemények elvámolását. — Pénzszekrények és zongorák pontos és szavatosság mellett történő szállítását és felállítását.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Urania Színház.

A budapesti Urania tud. színház színpada.

Téli helyiség: Wesselényi Miklós-utca 5. sz. — Nyári helyiség: Ferencz József-utca elején. Telefon 479.

Kolozsvár legelőkelőbb szórakozó helye.

Előadások hétköznapokon este 7 órától, vasár-és ünnepnapokon d. u. 3-tól 11 óráig.

Minden előadás másfél órát tart.

Szenzációs ujdonságok! Műsorváltás fentartva.

Műsor

augusztus hó 22-én:

Nagy díszelőadás ez évadban először.

Nagy Pali-estély.

Falrengető kacagás! Mindenkinék nevetni kell.

•••••
 P ali, mint cipész.
 P ali szórakozott.
 P ali kényszerházassága.
 P ali bukfacezni tanul.
 •••••
 P ali szőnyegét lep.
 P ali görkorsolyázik.
 P ali, mint kereskedő.

Helyárak: Páholyülés műsorral 1.20. — Zártszék 1 K. — I. hely 80 fill. II. hely 60 f. III. hely 40 f. Tíz éven alóli gyermekek és katonák örmestertől lefelé az I-III. helyen felét fizetik.

Előadás 7-től 10 óráig. Állandó bemenet.

Kiránduló és mulatóhely

Dónát-út 10. (Pferschy József.)

Ujjonan és minden kényelemmel berendezve. Társas megrendelést szívesen fogad. o Telefon 764.

Tisztelettel: Pferschy József.

Gyermekbetegek részére fenntartott rendelőintézetemben Kolozsvárt, Jókai-utca 2 sz. II. emeleten a védőoltásokat megkezdttem. — Oltok csecsemőket már két hónapostól kezdve. Kivánatra házaknál is oltok. Az oltásokat védővel látom el. Dr. Harth Albert, gyermekgyógyász.

Tudomásul

A „Nádas“ gyógyfürdő folyam fürdő kabinjait a tulajdonos rendbe hozatta s most ez a páratlan gyógyhatású fürdő a közönségnek mindennap rendelkezésére áll.

AKI házat, birtokot, erdőt eladni vagy venni óhajt, az jelentse be

ifj. Fisch Adolfnál

Kolozsvárt,

Széchenyi-tér 12. szám alatt
(saját ház).

Telefon 830. szám.

3400

példányban jelenik meg
a

Hétfői Hiradó.

Kalap-Király

kalap és uri-divat
különlegességek áruháza
Kolozsvár, Fötér.

= Legjobb =
szórakozó hely

a híres óvári vendéglő

(KIS PIPA)

nyárikertje és
tekepályája.

Esténként cigányzene.

Kitünő konyha, házi-
lag kezelt valódi faj-
borok. Figyelmes kiszolgálás!

Tisztelettel

Márton Vilmos,
a „Kis Pipa“ vendéglőse.

Főzzünk gázzal!

mert:

A gázzal való főzés kényelme minden modern konyha elengedhetetlen feltétele.

Rendkívül tisztaság. Nagy időmegtakarítás. Tűrhetetlen konyhai meleg nincsen.

Azonnal használatra kész.

A gázfőzőkályhák, a gázmelegítő kályhák, a gázvasalók beszerzése semmiféle befektetéssel nem jár, mert mindezeket a szükséges vezetékkel egyetemben aránytalanul csekély, havonként fizetendő bér ellenében bérbeadjuk.

Felvilágosítással készséggel szolgál a

Telefon: 41. Gázgyár.

A „Hétfői Hiradó“
mindent megír.

A „Hétfői Hiradó“
nem hallgatja el az igazságot.

A „Hétfői Hiradó“
nem ismer megalkuvást.

A „Hétfői Hiradó“
mindig szenzációs.

A „Hétfői Hiradó“
megbízható híreket közöl.

Pártoljuk Erdély egyetlen független, szabad szellemben szerkesztett lapját, a

Hétfői Hiradót.

Jó bort olcsón

csakis

Guttman Márton

bornagykereskedőnél

Konvéd-utca 6. sz.

lehet kapni. Valódi fajborok s már 10 literenként haza szállítatik. — Rendelni telefonon (853. sz.) is lehet. — Borok tisztaságáért szavatol. — Viszont elárúsítóknak tetemes árengedmény.

Kérjük mindenütt a legmagyarabb gyártmányt, a „Nyil“, „Sorompó“, „Unicum“

szivarkahüvelyt. Gyártja a
Szivarkahüvely-gyár
Kolozsvárt.

B. Bakk Sándor
lakatos-mester

Kolozsvár, Malom-utca 16. sz. alatt.

Elvállal

minden e szakmába vágó munkát.

← Vidéki megrendeléseket is elfogad. →

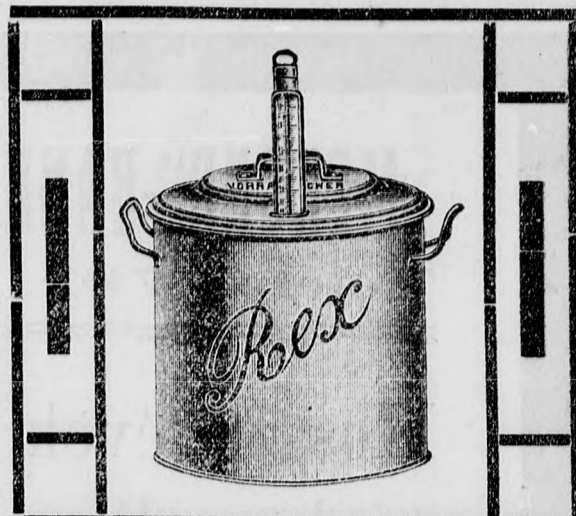
Ajtai K. Albert Könyvnyomdája

Deák F.-u. 4. Kolozsvárt. Telefon 364.

Mindennemű nyomtatványok:
könyvek, füzetek, a meghatározott időre készítettnek el. . .

Szép falragaszok jutányos áron készítettnek.

Izléses kiállítású báli meghívók, névjegyek, iskolai értesítők s nagyobb nyomtatványok. . .

Egyedüli raktár Erdély részére a valódi „R E X” szabadalmazott

befőttes üvegek és készülékek Hunwald Gyulánál

Kolozsvárt, még Mátyás király-tér 12. sz. Eredeti gyári áruk!!

Üzlet áthelyezés miatt az összes üveg-, porcellán- és china-ezüstárak szintén eredeti gyári árakban árusítatnak el.

Poloska-irtásra

»Gloria« poloska-irtó folyadék (igen erős hatású és nem maró) a legmegbízhatóbb poloska- és rovar-irtó szer, mely felülmúlja az összes eddig létező szereket

70 fill. és 1 koronás üvegekben.

- Fogápoló szerek
- Haj-, ruha- és fogkefék
- Illatszerek
- Piperecikkek
- Szappanok
- Szivacsok
- Disz- és hajfésűk
- Körömápoló szerek.

„Központi Drogéria”

Kolozsvárt, Wesselényi Miklós-utca 18. szám alatt, a főposta mellett.

GRAND-KÁVÉHÁZ

Kolozsvár, Deák F.-u. 2.

Elismert legjobb borok.
Havi abonement.
Kitűnő billiárdok.

Összes bel- és külföldi lapok sousprenumerálhatók.

Telefon-szám : 392.

Kolozsvári látványosság a világvárosi mintára berendezett

Püspöky Miklós divat nagy áruháza

Kolozsvárt,

Mátyás király-tér 20. sz.

alatt, e célra épült saját házában.

Külön osztályok: Uri divat

Női divat Gyermek divat.

Fehérnemű, vászon, asztalnemű, menyasszonyi kelengyék.

Rövid- és kötött-árú osztályok.

Harisnyakötő műhelyem részére mindennemű megrendelést elfogadok. Tisztelettel

Püspöky Miklós.

BUTOR!!

Nagy választékban, részletfizetésre is előnyösen beszerezhető

Péterffy Mór

butor és lakásberendezési cikkek áruházában

Kolozsvárt, Szentegyház-utca 6. sz.

Ugyanott állandó raktár amerikai különleges iroda berendezési butorokból.

„MERCUR“-BANK Hitelértékesítő és ügynökségi iroda rovata
Telefon 797. * * * Telefon 797.

Hosszu évek óta fennálló „**GENTRY**“ nagy
 áruház (Wesselényi Miklós-utca 20.) más vál-
 lalat miatt, minden elfogadható árban,
t ö m e g e s e n, eladó.
 esetleg kicsinyben

Raktáron vannak legjobb minőségű ingek,
 kalapok, nyakkendők, harisnyák, eső-
 ernyők és külön cipő-osztály.

Üzlethelyiség kiadó!! Berendezés eladó!!

Erdélyi Bank és Takarékpénztár

Kolozsváron, Részvénytársaság Mátyás kir.-tér 32.

A bank elfogad betéteket
 takarékpénztári könyvekre, folyó
 számlákra, azokat felmondás
 nélkül visszafizeti.

**Leszámitol váltókat, utalvá-
 nyokat,**
 járadékokat, checkeket, kisorsolt érté-
 keket stb.

**Értékpapirokat és idegen pénz-
 nemeket**
 elad és vásárol, előlegeket ad érték-
 papirokra, folyószámlán és előre meg-
 határozott időre.

**Díjmentesen bevált szelvé-
 nyeket**

és elvállalja a sorsjegyek revízióját.

**Kibocsát utalványokat,
 checkeket,**

hitelleveleket bármely külföldi piacra.

**Rendelkezésre tart felek saját
 zárai alatt**

tűz- és betörésmentes páncélszekré-
 nyeket. (Safe deposits.)

Nagyobb ládába csomagolt és a fél pecsétjével ellátott
 ezüst- vagy aranyemlékek, vagy más értéktárgyak külön
 e célra berendezett tűz- és betörésmentes szobában
 őriztetnek.

Üzleti órák: délelőtt 9-től fél 1-ig, délután 3—5-ig.